

19. 1. 2004

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jak si děti hrají

Mezinárodní průzkum s názvem „Žijeme s dětmi“ vznikl na popud Ikea a jeho cílem bylo kromě jiného zjistit, jak, s čím, na co, s kým a kde si děti hrají.

Průzkum potvrdil, že i dnešní děti si rády hrají venku a mají potřebu fyzického pohybu. To samozřejmě vyhovuje i rodičům, kteří vědí, že takto si děti zábavnou formou osvojí základní fyzické, duševní a sociální dovednosti. Vzhledem k tomu, že pouze jedno ze tří dětí má skutečně možnost hrát si venku, nabývají na významu i takové hry uvnitř, které umožňují dětem aktivní účast a vedou je k osvojení těch dovedností, které by jinak získaly hrou venku.

Průzkum, který probíhal v období od prosince 2002 do února 2003, koordinovala švýcarská společnost Isopublic. Výsledky průzkumu ukázaly, že kdyby měly možnost, daly by děti přednost hraní venku (přičemž k této možnosti se přiklání více chlapců než děvčat). Nicméně velká většina (mezi 74 % a 92 %) malých Finů, Švédů, Norů, Čechů a Holanďanů nedávala přednost pouze hraní venku – nejpravděpodobnějším důvodem je místní podnebí. Na druhé straně však ze tří dětí, které si chtějí hrát venku, si skutečně může venku hrát jen jedno: ve všech zemích si méně než 30 % dětí hraje výlučně uvnitř, 10 % výlučně venku a 60 % si hraje venku i uvnitř.

Oblíbená místa ke hraní venku i vevnitř

V Holandsku, Belgii, Velké Británii, Francii, Německu, Rakousku a Švýcarsku zůstávají děti, pokud si hrají venku, v blízkosti domova. Děti v Singapuru, Tchaj-wanu, Španělsku a Kanadě zase dávají přednost hřištím nebo sportovištím. Při pobytu uvnitř dává téměř polovina dětí přednost hraní v obývacím pokoji (47 %), každé třetí dítě si hraje kdekoli v domě nebo tam, kde jsou rodiče. Děti, které si mohou hrát ve vlastním pokoji, pocházejí povětšinou z Evropy (je jich 43 %) – z Německa, Španělska, Švýcarska, Francie, Velké Británie a Polska.

S kým si děti nejraději hrají? A kdo si hraje s nimi?

Na otázku, s kým si nejraději hrají, odpovědělo 59 % dětí, že se svými kamarády, zbytek (39 %) jmenoval sourozence. Více než 40 % si hraje se svými rodiči – zde jsou však patrné regionální rozdíly. Ve Francii, Rakousku, Číně a na Tchaj-wanu se rodiče účastní dětských her častěji, zatímco v Holandsku, Dánsku, Norsku a Španělsku jsou hry rodičů s dětmi relativní vzácností. Zajímavé je, že v chudších zemích si rodiče se svými dětmi hrají častěji než rodiče v bohatších zemích.

V oblibě her hraje roli pohlaví dětí: hry typu na honěnou a schovávanou, vyžadující hodně aktivního pohybu, sice uvedli jako nejoblíbenější jak chlapci, tak děvčata, ale u chlapců pak následoval sport a počítačové hry, u děvčat ruční práce a společenské hry.

Počítače nehrají významnou roli

V západní Evropě, Spojených státech a Kanadě se vysoké procento dětí zabývá ručními pracemi. Děti v Německu, Španělsku a Hong-kongu zase nejvíce ze všech holdují atletice a sportu vůbec. V Holandsku, Velké Británii, Spojených státech a na Tchaj-wanu mají naopak větší oblibu pasivnější typy zábavy – řada dětí (přes 40 %) ráda hraje počítačové nebo televizní hry. Je zajímavé, že v tomto ohledu nebyla zjištěna žádná korelace mezi prosperitou země a frekvencí počítačových her. Téměř všichni malí Němci, Rakušané, Španělé, Švýcaři, Britové, Američané a Australané se rádi věnují fyzickým aktivitám a cvičí minimálně jednou týdně. Je samozřejmě jasné, že vedle sportu a hraní musí děti také odpočívat – k tomu volí knihu nebo sledování televize (53 % v každé kategorii), počítačové a televizní hry jsou vhodnou metodou relaxace pro 26 % dětí, 11 % až 12 % dětí uvedlo, že obvykle jen tak leží nebo odpočívají ve svém „tajném“ koutku. Najdeme i řadu zanícených čtenářů – zejména ve Finsku, Polsku, Francii, Maďarsku a Kanadě (více jak 62 %).

Více času na své děti

Při hraní se o své děti starají převážně rodiče. Během průměrného pracovního dne stráví rodiče se svými dětmi něco mezi čtyřmi až šesti hodinami (42 %). Značná část rodičů si také dělá o své děti starosti: 39 % uvedlo, že si dělají starosti o děti často, 52 % někdy a jen 8 % uvedlo, že si starosti nedělají nikdy. Nejvíce strachující se rodiče najdeme v Itálii, Španělsku, Francii, Velké Británii, Malajsii a Spojených státech. Nejčastěji se u všech rodičů bez rozdílu regionu objevovaly obavy z nemoci nebo úrazu (61 %), druhý nejčastější důvod obav se již v jednotlivých regionech liší. V Asii a Velké Británii jsou to problémy se vzděláním, v Norsku, Švédsku, Španělsku a Austrálii se rodiče obávají, že si děti nenajdou kamarády a nezapadnou do kolektivu, v Belgii a Finsku mají rodiče strach z možného kontaktu s drogami. Ve Francii a Polsku se rovněž objevuje obava, že „děti trpí, protože na ně nemám dost času.“ To ostatně platí pro všechny rodiče bez rozdílu – všichni by chtěli mít na své děti více času. Potřebu dávat dětem užitečnější hračky – důležité pro osvojení dovedností – pociťují více rodiče v asijských zemích (30 %), naopak ve Švédsku, Norsku, Dánsku, Finsku a Francii to považuje za nutné jen necelých 6 % rodičů.

Situace v Česku

Zde mají děti velmi často možnost hrát si všude (venku i uvnitř), samy také preferují kombinaci obojího. Uvnitř si nejraději hrají ve vlastním pokoji nebo v celém bytě/domě, všude tam, kde jsou jejich rodiče (obě možnosti byly uváděny častěji než průměr). Při hraní venku si děti hrají ve volné přírodě, např. v lese. Jen málokdy si hrají samy. Dávají přednost hraní na honěnou a schovávanou, rodinným a společenským hrám (které se stávají „společenskou událostí“). Také prostředí, v němž se přes týden pohybují, je kolektivní – jesle či školka jsou častými alternativami. Jako v ostatních východoevropských zemích i zde je podíl rodičů, kteří si o své děti dělají starosti, jasně nad průměrem. Na rozdíl od mnoha jiných zemí se rodiče v České republice (a na Slovensku) bojí, aby se děti nedostaly do kontaktu s drogami.

Zdroj: www.rodina.cz